

לצמוח בעת משבר- יצירתיות בטיפול בטראומה והפרעות אכילה

יום העיון השנתי של העמותה הישראלית למניעה טיפול ומחקר בהפרעות אכילה

תוכנית יום העיון – יום ד', ה-10.4.2024, מכון וינגייט

שעה	פעילות
08:30-08:00	התכנסות ורישום – כיבוד קל
09:00-08:30	פתיחת יום – ברכות ועדכוני ועדת היגוי – ד"ר מיכל חסון רוזנשטיין, יו"ר העמותה. פאינה צודיקוב, מנהלת המחלקה לתזונה אוכלוסיות מיוחדות, משרד הבריאות, יו"ר ועדה למניעת הפרעות אכילה.
10:00-09:00	הרצאת מליאה – Yoga: A Practice for Enhancing Body Appreciation and a Positive Sense of Embodiment Dianne Neumark-Sztainer, PhD, MPH (ההרצאה תתקיים באנגלית)
10:00-10:30	הפסקה
10:30-12:00	מושבים מקבילים – סבב א' (פירוט מטה)
12:50-12:00	הפסקת צהריים – כיבוד קל
13:50-12:50	מושבים מקבילים – סבב ב' (פירוט מטה)
-14:00-15:30	ר מיכל ר' יעל בירמן, ד"ר בהנחיית: פרופ' דניאל שטיין, ד פאנל מיוחד בנושא מצבי חירום חסון רוזנשטיין, גב' אלינה רטר מציגות: להיות יחד כשאינ מילים- המטפל כסובייקט בטיפול התייחסותי בהפרעות אכילה בצל המלחמה. עדנה אפלבוים נמדר, דנה לוי ינקולוביץ. אירועי אוקטובר 2023 וחרבות ברזל כטריגר להתפרצות הפרעות אכילה - תיאורי מקרה. ד"ר יעל לואיס, ד"ר רינת גרונדמן-שם טוב, ד"ר עינת צוברי. תיאור מקרה קליני : אנלוגיה בין טיפול תזונתי בהפרעת אכילה מסוג ANOREXIA RESTRICTIVE TYPE במתבגרים ויישומו בחטופים השבים. בריגיט כוכבי.
סיום	

- התוכנית נתונה לשינויים, טל"ח.
- חנייה חינם (קבלת תו חנייה ליציאה בעמדת הרישום).

הרשמה בלינק: <https://www.iaed.org.il/conference>

מושבים מקבילים סבב א' (10:30-12:00)

מושב מקביל 1

מסגרות טיפול חדשות

יו"ר: דני בודובסקי וצפנת נורמן

10:30-10:45

יחידה לטיפול בהפרעות אכילה קשות וממושכות

ד"ר מיכל חסון רוזנשטיין, ד"ר נעמי הויזפטר

בית מרכז לבריאות הנפש, מעלה הכרמל.

הטיפול מתקיים בתוך מחלקת נשים, ומאפשרת רצף טיפולי של אשפוז מלא ואשפוז יום. אנו מטפלות בהפרעות ממושכות עם קומורבידיות משמעותיות כגון הפרעות חשיבה, אובדנות, טראומה מורכבת, פגיעות עצמיות ועוד. המענה הטיפולי הינו הוליסטי עם דגש על טיפול במגוון הקשיים של המטופלת וך מטרה להביא ליציבות שתאפשר איכות חיים טובה יותר והתקדמות.

10:45-11:00

"השביל הזה מתחיל כאן" – מסגרת טיפולית חדשה בדרך להחלמה מהפרעת אכילה

ד"ר עדית זהר-בד'ה, ד"ר יעל לואיס, דני בודובסקי

"השביל" - בית מאזן לטיפול בהפרעות אכילה.

בהרצאה יוצג מודל הבית המאזן הייעודי לטיפול בהפרעות אכילה, דרך תיאור הבית המאזן הראשון מסוג זה שהוקם בישראל (ספטמבר 23'). נדון בהתאמת מודל הבית המאזן לטיפול בהפרעות אכילה, תוכנית טיפולית ועקרונות כלליים להפעלתו, תנאי קבלה והתוויות נגד, מיקום הבית המאזן ברצף הטיפולי והאתגרים הקליניים והמינהליים בהפעלתו בתור שירות ציבורי.

11:00-11:15

אלמה בית מאזן לטיפול בהפרעות אכילה בגישה מכוונת טראומה

אנאס קורנברג, עמיר פירני

אלמה בית מאזן.

מדובר בבית מאזן, חלופה אשפוזית בצהלה, המיועד לנשים עם הפרעות אכילה בגישה מכוונת טראומה. מטרתנו היא לתת מענה מדויק לאוכלוסייה זו אשר לעיתים קרובות "נופלת בין הכיסאות" מבחינת קבלה לטיפול. הבית בתל אביב, מכיל עד 12 נשים, הצוות מקצועי בעלי הכשרה ייעודית. אנו רואים בהפרעת האכילה כסימפטום ולכן דוגלים בטיפול הן בסימפטומים ברמה ההתנהגותית יותר והן במקור היותר עמוק אשר לרוב קשור לטראומה גם אם לא במודע. התכנית הטיפולית כוללת קבוצות ייחודיות רגישות לטראומה.

11:15-11:30

מחלקה לאשפוז בית במתבגרים - מסגרת טיפולית חדשה בהפרעות אכילה

ד"ר טל שניר

המחלקה לאשפוז בבית בהפרעות אכילה - צבר רפואה.

ב"צבר רפואה" הקמנו במהלך השנה האחרונה מחלקה ייחודית מסוגה לאשפוז בבית להפרעות אכילה בבני נוער. Hospital at home הינה גישה טיפולית שפותחה במסגרת "צבר רפואה" במחלקות מגוונות. אפשרויות טיפוליות חדשות וצרכים ייחודיים שהתפתחו במהלך מגפת הקורונה פתחו אפשרות לטיפול באופן כזה, גם בהפרעות אכילה. הטיפול מאפשר המשך בשגרת החיים והתאמה אישית של הטיפול כמענה ראשון מסוגו בארץ ובעולם.

11:30-11:45

"עלמא" - טיפול יום הפרעות אכילה לנוער

ד"ר ינאי גירון-פרנק, להלי בורנשטיין-רושגולד

בי"ח ספרא לילדים, המרכז הרפואי שיבא.

אנו גאים להציג את המסגרת החדשה במערך לטיפול והתמודדות עם הפרעות אכילה למתבגרים בשיבא, "עלמא" - טיפול יום לנוער. המסגרת פועלת כקהילה טיפולית ומשלבת בין עקרונות טיפוליים הכוללים עקרונות של DBT יחד עם פרוטוקולים רפואיים והתנהגותיים.

11:45-12:00

אשפוז בית למתמודדים עם הפרעות אכילה

ד"ר ספורטה רחל חלי

המרכז הרפואי שיבא.

לאורך השנים האחרונות הפרעת אכילה משנה את פניה ואת הצורך בהתאמת הטיפול בה, הטיפול בסביבה הטבעית של המטופל/ת הוא בעל ערך שיקומי תוך מניעת אשפוזים חוזרים.

מושב מקביל 2

הצגות מקרה

יו"ר: ענבר שרב איפרגן

10:30-11:15

היכולת לפנות מקום בתוכי: כניסה להריון והורות אצל נשים עם הפרעות אכילה. "איך אפנה מקום למישהו להתקיים בתוכי, כשאני עוד לא קיימת, כי לא היה מי שפינה עבורי מקום בתוכי"

ענבר שרב איפרגן

מרפאה לטיפול בהפרעות אכילה, קופ"ח מאוחדת, ירושלים.

פסיכולוגיית העצמי רואה באי יכולתו של ההורה להתייבב כזולתעצמי, ולפנות בתוכו מרחב התהוות כתורם להתפתחות הפרעת אכילה. בהעדר מי שמפנה עבורה מקום להתקיימות, מטופלת עם הפרעת אכילה חשה קושי לתפוס מקום פיזי ופסיכולוגי בעולם, ובהמשך יהיה לה קושי לפנות בגופה ובנפשה מקום התקיימות גם עבור התינוקת שלה. תובא סקירה תיאורטית והצגת מקרה מפורטת של חזרת סימפטומים בעת ההיריון,

והאופן בו התייצבות המטפלת עבורה אפשרה לה לתת מרחב התקיימות לתינוקה וסייעה בשיקום גם במרחב הבין דורי.

11:15-12:00

“העדר השלישי והתפתחות הפרעת אכילה”

ד"ר מריאנה סוקולוב

המחלקה הפסיכוסומטית לילדים ונוער ביה"ח שיבא.

בהרצאה תובא דוגמא קלינית, של נערה שהדינמיקה המשפחתית והפסיכולוגית שלה מדגימה מצב של היעדר שלישי משמעותי, כך שהמחלה הפכה לדרך.

מושב מקביל 3

סדנאות - הורות בהפרעת אכילה

יו"ר: ד"ר רותי גיסר

10:30-11:15

“למלא את החלל- טיפול אינטגרטיבי בהורות לבני נוער עם השמנת יתר חולנית”

ד"ר רותי גיסר, נילי ברבי ונתנאל ורשבסקי

המרפאה הפסיכיאטרית לילדים ונוער בהדסה עין כרם.

סדנה קלינית מלווה בתיאורי מקרה, נציג את הגישה הטיפולית שבנינו מתוך הטיפול המרפאתי הרב מקצועי שאנחנו מציעים. בבסיס העמדה הטיפולית אנחנו מדגישים כי מטרת הטיפול אינה ירידה במשקל אלא רכישה והפנמה של כלים ברמה הפרטנית והמשפחתית של ויסות רגשי ותנועה בעמדות כלפי השמנה ודימוי גוף תוך הבניית התנהגויות אכילה ואורח חיים בריא.

11:15-12:00

SPACE-ARFID: “טיפול מונחה הורים”

ד"ר יערה שמשוני

אוניברסיטת ייל .

סדנה זו תציג את SPACE-ARFID טיפול מונחה-הורים ומונחה פרוטוקול המדגיש את ההיבטים המערכתיים באכילה בררנית של ילדים. SPACE-ARFID מתמקד באופן שבו הורים מעורבים באכילה הבררנית של ילדיהם ומעודד אותם לעשות שינויים בתגובות והמסרים שלהם במטרה לשפר את הגמישות וההסתגלות של הילדים למצבים הקשורים באכילה.

מושב מקביל 4

הפרעות אכילה וטראומה

יו"ר: ד"ר ענבל ברנר

10:30-11:15

"סדנא: הפרעות אכילה וטראומה מורכבת"

ד"ר ענבל ברנר (1,2), אילנה ברנד (1), עדי בלונדהיים (1), ד"ר לילך לב ארי (3)

(1) המרכז לבריאות הנפש לב השרון, (2) הפקולטה לרפואה אוניברסיטת ת"א, (3) המרכז האקדמי רופין.

השכיחות של טראומות ילדות כולל טראומה מינית בקרב נשים בוגרות הסובלות מהפרעות אכילה, הינה גבוהה. הסדנא תכלול 3 הרצאות- הרצאה תיאורטית על הקשר שבין הפרעות אכילה וטראומות ילדות, הרצאה קלינית שתציג את המודל הטיפולי הייחודי שפותח במרכז נגה לב השרון לטיפול יום הפרעות אכילה וטראומה בדגש שחזורים ודילמות בטיפול בקומורבידיות של הפרעות אכילה וטראומה מורכבת, והרצאה שתציג את נתוני המחקר המלווה את התכנית המדגים שיפור הן בתסמיני הפרעת האכילה ודמוי הגוף, והן בתסמיני PTSD/CPTSD ודכאון.

11:15-12:00

"תיאור מקרה: "אם תאכלי, יבוא שופט!" עבודה רב מקצועית עם נערה אנורקטית להורים גרושים בקונפליקט גבוה, כחוויה של טראומה מתמשכת"

עפרי ילון, דנה גריסרו הרגס

המרפאה להפרעות אכילה, מרכז שניידר לרפואת ילדים.

תקציר: חן הגיעה למרפאתנו בצו בית משפט בצל יחסים סוערים של הוריה הגרושים. דרך סיפור טיפולה של חן, ננסה לשפוך אור על התפתחות ושימור הפרעת אכילה כמנגנון הגנה המאפשר שליטה וחיות בתוך אקלים משפחתי סוער ורווי השלכות. תוך ניסיון לתת ביטוי לחוויות הגדילה בתוך "שדה הקרב" של גירושין קונפליקטואליים, כטראומה מתמשכת המאיימת לפגוע בתהליך ההתפתחות הגופני-והנפשי.

מושב מקביל 5

הדרך להחלמה

יו"ר: ליאת פרקש

10:30-11:15

"תכנית עמיתים (מנטורים) לתמיכה בהחלמה: בסיס ראיות, עיצוב התכנית, והחשיבות להטמעה כחלק ממערך הטיפול בהפרעות האכילה בישראל"

לירון כהן

אנאד - (האגודה הלאומית לאנורקסיה נרוזה והפרעות אכילה אחרות).

סדנה זו תציג את גישת תמיכת העמיתים (מנטורינג) לקידום החלמה בהפרעות אכילה ואת אפשרויות הטמעתה בישראל לחיזוק מערך הטיפול, עם דגש על המודל של "אנאד", ארגון העמיתים האמריקאי ההתנדבותי הוותיק. עמיתה תומכת מהווה עזר לטיפול בכך שהיא עוברת הכשרה אינטנסיבית שבה היא רוכשת את הכלים להשתמש בחוויית ההחלמה האישית שלה בכדי לסייע למתמודדת להתקדם במסע ההחלמה שלה במסגרת עבודה משותפת תחומת-זמן, מובנית ומפוקחת. התכנית מבוססת ראיות והוכחה כבעלת יתרונות רבים, ביניהם העלאת המוטיבציה להחלמה, שיפור סיכויי התמדה בטיפול והפחתת מספר הנסיגות וחומרתן.

11:15-12:00

"חוט כסימן לתקווה"

ליאת פרקש

הקריה הרפואית רמב"ם

בהרצאה זו אציג טיפול באמנות שהתמקד בשימוש בטקסטיל הן כחומר גלם והן כמשפחת טכניקות של יצירה ומלאכת יד. יוצגו השיקולים שמאחורי הבחירה במלאכות הטקסטיל וכן אופי העבודה והגשת החומרים. בהמשך, אתאר את תהליכי היצירה השונים ואת התכנים שעלו במסגרת הקבוצה כחיבורים סימבוליים בין חומר, יצירה ושיח.

מושב מקביל 6

הצגות מקרה

יו"ר: חגית גייר כהן

10:30-11:15

"הצגת מקרה של הפרעת אכילה עם אבחנה מבלת של BDD"

ד"ר עאישה עבדאללה

מחלקת בריאות הנפש לילד והמתבגר- בית חולים זיו

נציג בפניכם מקרה של נערה עם הפרעת אכילה BDD. בדיון נציג את המקרה, נדון בשאלה האבחונית, נציג את הקריטריונים ל body dysmorphism syndrome וכן נביא את הספרות העדכנית בנוגע לקשר וההבדל בין הפרעת אכילה ל BDD .

11:15-12:00

”היא לא אמרה ואני לא שאלתי”

חגית גייר כהן, דורית דורון אקוס

מרכז לטיפול בהפרעות אכילה, הדורים, כפר סבא, מרכז לבריאות הנפש, שלוותה.

במהלך ההרצאה נציג את מודל טיפול מבוסס משפחה (FBT) שהינו טיפול הבחירה בהפרעות אכילה למתבגרים, נציג את המכשולים בהטמעתו באמצעות דוגמאות קליניות. בדוגמאות הקליניות נתבונן על פיענוח השיח של: "את מה הילדים אוכלים ובמה ההורים מאכילים?" נדגים את הקשר בין פענוח השיח להתקדמות במהלך ההחלמה.

מושב מקביל 7

הצגות מקרה

יו"ר: ד"ר שלי בן הרוש נגארי

10:30-11:15

”עד שיחזור- סוגיות בעניין מחזור הווסת”.

ד"ר שלי בן הרוש נגארי, טובה'לה קירשנבאום, רננה גודמן

מרפאת המתבגרים קופת חולים מאוחדת מחוז ירושלים.

מחזור הווסת הוא שלב חשוב בהתבגרות ומהווה סמן לבריאות, הפרעות במחזור יכולות להעיד על חולי ולהוביל לתחלואה ופגיעה בעצם. הפרעות אכילה יכולות להוביל לאל וסת וחזרת המחזור לא תמיד בהלימה לשיקום הגופני. בסדנא זו נסקור את נושא הווסת מהיבטיו השונים: רפואי, תזונתי, רגשיים מודעים וטרומ מודעים תוך שימוש בתיאורי מקרה.

11:15-12:00

”מאנורקסיה נרבוזה לחוסן פוסט טראומטי במצבי דיסוציאציה”.

נעם ליאן

כפסיכולוגית ומחלימה בעצמי, בהרצאה זו אשתף מעט מתהליך ההחלמה שלי מ-AN בנעורים ומהתפרצות D-ptsd בבגרות. זאת עבור הדגמת הקשר האתולוגי והקליני בין פרופילים ספציפיים של הפרעות אלו, בתקווה ששיתוף זה יתרום לקידום מחקר, המשגה ופרקטיקה המעודדת חוסן פוסט טראומטי המתאים לפרופיל ייחודי זה.

מושב מקביל 8

שימוש בלגו ככלי טיפולי

10:30-12:00

”שימוש בלגו ככלי טיפולי בטיפול במטופלות עם אנורקסיה נרבוזה”

ד"ר צופיה לאופר(1), פרופ' דניאל שטיין(1), מאור כהן(2), מירב שמעוני(1), ד"ר ליהי רוזנר(1).

(1) המחלקה לטיפול בהפרעות אכילה, המרכז הרפואי מעיני הישועה (2) עזר מציון.

טיפול בלגו הינה שיטת טיפול שנחקרה בעיקר בטיפול במטופלים הסובלים מאוטיזם. מחקרים שונים הדגימו קיום תכונות משותפות למטופלים הסובלים מ asd למטופלות הסובלות מאנורקסיה. במהלך סדנה זו נרצה להציג גישה טיפולית חדשה של טיפול בלגו. הסדנה תכלול הסבר לצד התנסות של המשתתפים בלגו

מושבים מקבילים סבב ב' (12:50-13:50)

מושב מקביל 1

הפרעות אכילה- זיהוי והבנה

יו"ר: פרופ' דניאל שטיין

12:50-13:10

”בדיקות חוזרות של הגוף (body checking) מגבירות אי ודאות בנוגע לגוף”.

מור בן זקן לין (1), שיר ברבי (2), פרופ' אייל קלנטרופ (2), פרופ' נועם ויינברך (1)

(1) אוניברסיטת חיפה, (2) האוניברסיטה העברית.

המחקר בדק כיצד בדיקות חוזרות של הגוף (body checking), שנחשבות כאחד הגורמים המשמרים הפרעות אכילה, משפיעות על אי ודאות בנוגע לגוף בקרב נשים בריאות. התוצאות הראו כי בדיקות חוזרות של הגוף הגבירו את אי הוודאות לגבי עלייה במשקל בעקבות אכילה, וכן הגבירו אי ודאות לגבי זיכרון של בדיקות הגוף. ממצאים אלו שופכים אור על מנגנון פרדוקסלי שיתכן שתורם להנצחת התנהגויות body checking בהפרעות אכילה, משאלו נועדות להפחית חוויה של אי ודאות בנוגע לגוף אך בפועל מגבירות אותה.

13:10-13:30

”לאכול כמו בחורה”.

נועה בר זיו

אוניברסיטת חיפה.

בישראל, נערכו מחקרים על אכילת ילדות ונערות בעיקר באספקט של הפרעות אכילה אך אכילה של נערות "נורמטיביות" כמעט ולא נבדקה. בדיקת התנהגויות אכילה של ילדות ונערות "נורמטיביות", ללא הפרעות אכילה, עוזרת להצביע על התנאים החברתיים המאפשרים היווצרות של הפרעות אכילה שפוגעת בעיקר בנשים. על פי הממצאים, "אכילה כמו בחורה" זו אכילה שעיקרה הזדהות עם תפקידי המגדר החברתיים ותמציתה איפוק וצמצום.

13:30-13:50

”מבנה שונה של ה-EAT-26 באוכלוסיות שונות - שאלות לגבי התקיפות של השאלון.”

פרופ' דניאל שטיין

השירות להפרעות אכילה לילדים ובני נוער, בית החולים ספרא לילדים, המרכז הרפואי שיבא, תל השומר. בשלשה מחקרים שנערכו לאחרונה בישראל נמצאו הבדלים במבנה של ה-EAT-26 בין אוכלוסיות מתרבויות שונות, בבדקות חולות מול בריאות, ובבדקות חולות בשלבים שונים של הפרעת האכילה שלהן. הממצאים מעלים שאלות לגבי האוניברסליות של המבנה הקלאסי של שלושה פקטורים ולגבי מספר הסעיפים הנדרש לאבחון של אכילה לא תקינה לפי EAT-26.

מושב מקביל 2:

הפרעות אכילה והיבטים פיזיולוגיים

יו"ר: פרופ' נעם ויינברך

12:50-13:05

”סוכרת מסוג 1 והפרעות באכילה.”

**תמר פרופר לוינסון, ד"ר רוני אלרן-ברק
אוניברסיטת חיפה.**

סוכרת מסוג 1 היא אחת המחלות הכרוניות השכיחות בקרב ילדים ובני נוער. המחלה נגרמת בשל חוסר באינסולין בעקבות הרס תאי בטא יוצרי אינסולין בבלב. הטיפול בסוכרת מסוג 1 דורש התייחסות להיבטים רבים ביניהם מתן אינסולין, ניטור רמות הסוכר בדם ותכנון ארוחות. מחקרים קודמים הראו כי שכיחות התנהגות אכילה לא תקינה והפרעות אכילה גבוהה יותר בבני נוער עם סוכרת לעומת האוכלוסייה הכללית. במצגת זאת נציג בקצרה סדרה של מחקרים אשר נערכו לאחרונה במרפאת סוכרת בבית החולים שניידר במטרה לבחון את מאפייני הקשר בין התנהגות אכילה לא תקינה וסוכרת מסוג 1 בקרב ילדים ובני נוער.

13:05-13:20

”היבטים בקביעת משקל יעד עבור מתבגרים עם אנורקסיה לא טיפוסית: השוואת גישות עדכניות תוך התייחסות לחוויית המטופל.”

שני ארד - רובינשטיין

”עלמא” טיפול יום הפרעות אכילה לנוער, מרכז רפואי ע”ש שיבא, תל השומר, אוניברסיטת חיפה. בהפרעות אכילה רסטריקטיביות משקל היעד הוא קריטריון מהותי לשיקום גופני והחלמה. לאורך השנים הוצגו מספר גישות לחישוב משקל היעד עבור מתבגרים עם אנורקסיה נרבוזה לא טיפוסית. נציג ונשווה בין פרוטוקולים שונים לקביעת משקל היעד למתבגרים. בנוסף נתייחס לחווייה של המטופלת הלא טיפוסית נוכח היחס למשקל ולאכילה שלה מגורמי טיפול בתחום הפרעות האכילה.

13:20-13:35

”תפקוד הזיכרון העובד בקרב מתבגרות עם אנורקסיה”

**מיטל גיל, ד"ר פרופ' יעל לצר, ד"ר דן פרבשטיין, ד"ר הלן שר, פרופ' נועם ויינברך
אוניברסיטת חיפה.**

בהצגה אדון במחקר הבוחן את ההשפעה של חשיפה לרגש שלילי וחשיפה לגירויי אוכל רב קלורי על תפקוד הזיכרון העובד בקרב מתבגרות עם אנורקסיה.

13:35-13:50

”הטיפול האקוטי במחלקות ילדים ומתבגרים עם הפרעות אכילה”

ד”ר ינאי גירון- פרנק, נאוה שטופמן

בי”ח ספרא לילדים, המרכז הרפואי שיבא.

במחלקות הילדים של בתי החולים הכלליים, מאושפזות נערות עם הפרעת אכילה אשר נמצאות במצב חריף. בבי”ח ספרא לילדים, המרכז הרפואי שיבא, פועל צוות יעודי של מטפלים מומחים בהפרעות אכילה, אשר מטפל בנערות המאושפזות. נציג את הפרוטוקול הטיפולי, והקווים המנחים בעבודה האינטגרטיבית של הצוות הרב-מקצועי במחלקות הילדים.

מושב מקביל 3:

הפרעות אכילה בפרספקטיבה בינדורית

יו”ר: ד”ר איתן גור

12:50-13:10

”הקשר שבין אמהות בעלות הפרעות אכילה לבין ילדיהן: תרומתם של מדדי טיב קשר לבחינת מערכות יחסים”

**דר' לילך לב ארי, עמית שניידר
המרכז האקדמי רופין.**

מחקר זה בודק את הדינמיקה הרגשית בין ילדים בוגרים לבין אמהות עם הפרעות אכילה, תוך התמקדות בתחושת זכאות לקשר, דאגה פתולוגית לאם ואותנטיות בקשר. במקום לבחון אך ורק את הרגלי האכילה של ילדים, מחקר זה מתעמק בהיבטים הפסיכולוגיים של מערכות היחסים שלהם עם אמהות שנאבקו עם הפרעות אכילה במהלך ילדותם

13:10-13:30

”מנטליזציה מפרספקטיבה בין-דורית: הקשר בין יכולות המנטליזציה של הורים ונערות ואנורקסיה-נרבוזה”

**ד”ר דור גושן, פרופ' דני קורן, פרופ' דני שטיין, ד”ר עדי חנוך-לוי, ד”ר איתן גור, ד”ר נטע יואלי, ד”ר טלי ברטלר ופרופ' לילי רוטשילד-יקר
בית הספר למדעי הפסיכולוגיה, אוניברסיטת חיפה.**

המחקר הנוכחי בדק את הקשר בין ליקויים ביכולות המנטליזציה של הורים ונערות ובין חומר הפרעת האכילה בקרב מטופלות הסובלות מאנורקסיה-נרבוזה. מתוצאות המחקר עולה כי ליכולות המנטליזציה הן של אבות והן של אימהות תרומה משמעותית ליכולות המנטליזציה של הבת. בנוסף, נמצא קשר בין ליקויים ביכולות המנטליזציה של הורים ובין חומרה קשה יותר של סימפטומים של הפרעות אכילה ומצוקה רגשית בקרב הבנות.

13:30-13:50

**”סגנון סמכות הורית ותסמיני הפרעת אכילה בקרב נערות ונשים צעירות הסובלות מאנורקסיה נרבוזה”
ד”ר דן פרבשטיין גושן, ד”ר דור גושן, דינה פיקרסקי, ד”ר עדי חנוך לוי, ד”ר איתן גור, ד”ר טלי ברטלר, ד”ר נטע יואלי, פרופ' רחל לוי-שיף, פרופ' דניאל שטיין**

המרפאה להפרעות אכילה, ביה"ח לילדים, שיבא תל השומר.
המחקר בחן את הקשר בין סגנון הסמכות ההורית לבין תסמיני הפרעת אכילה. מתוצאות המחקר עולה כי נערות ונשים צעירות הסובלות מאנורקסיה, ובעיקר אנורקסיה בעלת מאפיינים של התקפי אכילה והתנהגות מפצה, תופסות את סגנון הסמכות של הוריהן כפתולוגי יותר לעומת קבוצת הביקורת

מושב מקביל 4:

סטיגמה על השמנה, מאכלים נחשקים וטיפולים ב-mdma

יו"ר: ד"ר רוני אלרן-ברק

12:50-13:05

"הצגת מקרה לטיפול דיאטטי - ממצאים ראשוניים ממחקר פסיכותרפיה משולבת MDMA לטיפול באנורקסיה"

טלי נחום

המרכז הרפואי שיבא תל השומר.

בהרצאה זו נציג ממצאים ראשוניים ממחקר המתקיים כיום בשיבא בתחום הפסיכותרפיה משולבת MDMA לטיפול באנורקסיה נרבוזה. נציג תיאור מקרה מנקודת מבט של הטיפול התזונתי במחקר.

13:05-13:20

"סטיגמה על רקע משקל והתקפי אכילה: חוויות של מועמדים לניתוח בריאטרי בישראל, ערבים ויהודים"
יארא זהרה זייתון, רוואן סלאמה דקואר, ד"ר רוני אלרן-ברק

אוניברסיטת חיפה.

סטיגמה על רקע משקל כלפי אנשים עם השמנה מאוד שכיחה בחברה שלנו וכרוכה בהשפעות פסיכוסוציאליות שליליות רבות. למיטב ידיעתנו אין מחקרים קודמים בישראל שבדקו את השכיחות של סטיגמה על רקע משקל במסגרות בריאות. מטרת המחקר הייתה לבדוק את השכיחות של סטיגמה על רקע משקל בקרב מועמדים לניתוח בריאטרי, יהודים וערבים בישראל. בנוסף, לבחון את ההשפעה של אותן חוויות סטיגמה על הפנמת סטיגמה על רקע משקל. המחקר גם ממפה מאפיינים בין אישיים הקשורים לאכילה התקפית במועמדים לניתוח בריאטרי ומציג את הקשר בין התקפי אכילה להערכה עצמית. תרומת המחקר משמעותית בהקשר להערכה הרפואית והפרא-רפואית המקדימה לניתוח הבריאטרי, מתוך מטרה לצמצם את הקשיים בשמירה על המשקל לאחר הניתוח.

13:20-13:35

"כיצד אסטרטגיות לויסות רגשות יכולות לסייע לנערות בהתמודדות עם רומינציות כלפי המראה?"

הדס חברון

אוניברסיטת חיפה.

רומינציות כלפי המראה מגבירות את חוסר שביעות הרצון מהגוף בקרב נערות ועלולות להוביל להתפתחות של הפרעות אכילה. במחקר השתתפו 142 נערות, ולמדו אחת משתי אסטרטגיות לויסות רגשות ככלי להתמודדות עם רומינציות כלפי המראה: חמלה עצמית או הערכה מחדש. מצאנו כי אסטרטגיות לויסות רגשות יכולות להוות כלי יעיל עבור נערות בהתמודדות רומינציות כלפי המראה.

13:35-13:50

"לחשוב שוב. הערכה מחדש לדרכי החשיבה שלנו כלפי מאכלים נחשקים מורידה את הרצון לאכול אותם, אבל במחיר של העלאת רגש שלילי."

מראם סעד

אוניברסיטת חיפה.

מחקרים קודמים הראו שאפשר להשתמש ביכולת הקוגניטיבית "הערכה מחדש למחשבות ולסיטואציה" גם מול אוכל ולהפחית דרכה את הרצון והחשק לאכול מאכלים נחשקים. במחקר הנוכחי אנחנו מראים שעל אף שקיימת הנמכה בהערכה של האוכל וברצון לאכול אותו, קיים במקביל מחיר של העלאת רגש שלילי.

מושב מקביל 5

סדנת קלפים טיפוליים

12:50-13:50

"סדנה- דפוסית הסמלה בהפרעות אכילה - מאפיינים, השלכות טיפוליות והשימוש בקלפים טיפוליים"

ד"ר רותי קפלן זרחי

המרפאה להפרעות אכילה - קופ"ח מאוחדת - מחוז דרום, המכללה האקדמית רמת גן.

בסדנה יוצגו מנגנוני ההסמלה המרכזיים המאפיינים מתמודדים עם הפרעות אכילה. דרך התנסות חווייתית ילמדו אופני השימוש בקלפים טיפוליים, המהווים כלי אפקטיבי לקידום התקשורת הרגשית בטיפול במטופלים עם הפרעות אכילה.

מושב מקביל 6

סדנא: היעדר הזולת נוכח טראומה מצטברת

12:50-13:50

"הפרעות אכילה והתמודדות עם היעדר הזולת נוכח טראומה מצטברת"

לירן רוגב (1), ד"ר ענבר באומגרטן-כץ (2)

(1) ביה"ח הדסה, (2) ביה"ח רמב"ם.

הסדנה תתבסס על המשגה של טראומה מנקודת מבט קוהוטיבית (פסיכולוגית העצמי), כנובעת מחסכים חוזרים ומתמשכים בצרכי העצמי הראשוניים. במהלך הסדנה נעבוד בין היתר באמצעות דוגמאות קליניות של המנחים וחברי הקבוצה, עם דגש על תגובות לטראומה מצטברת וכשלים כרוניים ביחסים המוקדמים וביטויים המטפוריים בסימפטומים האנורקטיים והבולימיים.

מושב מקביל 7

סדנא עבודה עם "כשל אמפתי"

12:50-13:50

העבודה עם "כשל אמפתי" - כמסייעת בטיפול במטופלות שקשה להיות אמפתי אליהן

ענבר שרב איפרגן

המרפאה לטיפול בהפרעות אכילה, קופ"ח מאוחדת, ירושלים

הגישה הטיפולית שמציעה פסיכולוגיית העצמי, של הקשבה אמפתית מעמדה קרובה חוויה, מתאימה לטיפול במטופלות עם הפרעות אכילה הנוטות להתעלם מהצרכים והרגשות שלהן. עם זאת, כאשר המטופלת נאחזת בהתנהגויות של פגיעה עצמית וחשה שמה שמיטיב איתה הוא הרעבה או הקאה, זה

מאתגר מאד את היכולת האמפתית של המטפל והמטופלת חווה "כשל אמפתי". קוהוט רואה ב"כשל" ובעבודה הייחודית אתו את המפתח להיווצרות התהליך המרפא של "הפנמה ממירה". בסדנה יובאו דוגמאות, והמשתתפים מוזמנים להביא דוגמאות טיפוליות משלהם על מנת להעמיק יחד את ההבנה הקלינית והתיאורטית.

מושב מקביל 8

סדנת יוגה תרפיה

12:50-13:50

"יוגה תרפיה ככלי טיפולי בצוות רב מקצועי לטיפול בהפרעות אכילה"

עדי פרידמן

מרכז לטיפול בהפרעות אכילה, הדרים, כפר סבא, מרכז לבריאות הנפש, שלוותה.

סדנה חוויתית המדגימה את עקרונות הטיפול ביוגה תרפיה והאופן בו הם מיושמים ומוצעים למטופלות במרפאה לטיפול בהפרעות אכילה כחלק מהמעטפת הטיפולית. מתוך התפיסה שהגוף הוא זה שנושא את הזכרונות הכואבים ובאפשרותו להיות גם הכלי המרפא.

מליאת סיכום יום

פאנל מיוחד בנושא מצבי חירום

יו"ר: פרופ' דניאל שטיין

14:00-15:30

להיות יחד כשאין מילים - המטפל כסובייקט בטיפול התייחסותי בהפרעות אכילה בצל המלחמה

עדנה אפלבוים נמדר, דנה לוי ינקולוביץ

המכון לטיפול בהפרעות אכילה, קופ"ח מאוחדת, מחוז דרום

הטראומה הקולקטיבית שאנו חווים בעת הנוכחית, מפגישה אותנו כאנשי טיפול, עם האתגר של מציאות משותפת יחד עם מטופלינו. בעבודתנו הן בהתערבות עם נפגעי הטראומה של המלחמה והן עם מטופלים עם הפרעת אכילה, מצאנו נקודות דמיון: מטופלים שאינם מוצאים מילים, שקט המבטא סערה פנימית גדולה וצורך עז בקשר. נדון בגישת הטיפול ההתייחסותי בהפרעות אכילה, אשר דוגלת בנתינת מקום לסובייקטיביות של המטפל.

אירועי אוקטובר 2023 וחרבות ברזל כטריגר להתפרצות הפרעות אכילה - תיאורי מקרה

ד"ר יעל לואיס, ד"ר רינת גרונדמן-שם טוב, ד"ר עינת צוברי

מרכז הדרים לטיפול בהפרעות אכילה

חשיפה לטראומה ואירועי דחק הקשורים לשינויים בדפוסי האכילה והשינה הם גורמי סיכון מרכזיים להתפרצות הפרעות אכילה. עיכוב באבחון עלול להוביל למצבי סיכון רפואיים ונפשיים ולמהלך מחלה כרוני.

מובאים שני מקרים ראשוניים במרפאתנו שבהם אירועי שבעה באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל היוו גורם דחק להתפרצות של אנורקסיה נרבוזה או להחמרה קלינית ופניה לטיפול. מטרת הדיווח הן הדגמת השפעות האירועים הביטחוניים על שפעול גורמי סיכון להתפרצות הפרעת אכילה לשם הגברת המודעות לזיהוי ואבחון הפרעות אכילה לצד ניטור תסמינים פוסט טראומטיים ותסמיני דיכאון וחרדה.

תיאור מקרה קליני : אנלוגיה בין טיפול תזונתי בהפרעת אכילה מסוג ANOREXIA RESTRICTIVE TYPE במתבגרים ויישומו בחטופים השבים

בריגיט כוכבי

בית חולים ספרא לילדים , מרכז רפואי שיבא

בהצגת תיאור המקרה אני מתארת את בנייתו ויישומו של הפרוטוקול התזונתי במתבגר שחזר מהשבי, כולל ניתוח של בדיקות דם שנעשו בבית"ח.